

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

1 Quisque potest licitè sua quærere, dummodo non plus .

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

CAUSA XIV.

C. III.

De eodem.

Questio I. An in causa ecclesie testimonium non possit, facile videtur posse probari. An enim Dominus in Evangelio: b [Si vis perfectus esse, vende omnia que habes, & da pauperibus] & cetera, & vende omnia que habes, & da pauperibus. Quæ ergo isti iter perfectionis arripimus, non licet eis sua habere. Multi regimini licet eis repetere: quia non debet repeti, quod possit non licet. Item c [Si quis voluerit tunicam tuam habere, & in iudicio tecum contendere, dimitte ei & pallium.] Item Apostolus in epist. ad Corinthios, d [Secularia regitur iudicia subverti omnino peccatum est in vobis.] Item Gregorius e exponit [omnia mihi licent: sed ego sub nullius reddere passus] inquit. [Cum vniuersa concepta desideria subsequitur, seruetur concorditer, quantum amore superatur.]

QVÆSTIO I.

Questio II. De eo autem, quod quartur, an de suis fratribus teste producere possint, multis auctoritatibus videtur esse prohibendum. Legi enim tam sacrorum canonum, quam secularium Principum prohibent ad versus aliquem d. testem de sua domo produci. Contra se enim quisque testari potest, pro se vero minime. Quia ergo isti producuntur, ut pro seipsis testimonium ferant. (Non enim utilitati sue ecclesie se penitus immunes arbitrantur iuratos;) patet, quod eorum vox in talibus non est audienda. Sed distinctio e hæc, & testium exanimatio in criminalibus causis seruanda est; in civilibus autem non usquequoque. In criminali enim causa non licet testem de propria domo produci, in civili autem prelati ecclesie licet.

QVÆSTIO II.

De eo autem, quod quartur, an de suis fratribus teste producere possint, multis auctoritatibus videtur esse prohibendum. Legi enim tam sacrorum canonum, quam secularium Principum prohibent ad versus aliquem d. testem de sua domo produci. Contra se enim quisque testari potest, pro se vero minime. Quia ergo isti producuntur, ut pro seipsis testimonium ferant. (Non enim utilitati sue ecclesie se penitus immunes arbitrantur iuratos;) patet, quod eorum vox in talibus non est audienda. Sed distinctio e hæc, & testium exanimatio in criminalibus causis seruanda est; in civilibus autem non usquequoque. In criminali enim causa non licet testem de propria domo produci, in civili autem prelati ecclesie licet.

C. I. ¶ Clerici pro sua ecclesia testimonium ferre possunt.

Unde Paschalis II. Guadoni Archiepiscopo Viennensi, Apostolica sedis legato scribit, dicens.

Super prudentia tua plurimum admiramur, quod in negotio beati Stephani, clericorum istorum acceptare nolueris testimonium. Diversa namque sunt species causarum: nec in omnibus causis crimina agitantur. In criminalibus si liquidem, accusatorum, & testium illa distinctio observanda est, quæ in canonibus continetur; ne qui ad probationem domesticæ assumantur. Ceterum in possessionum, vel huiusmodi negotiis hi potissimum assumendi sunt, qui eadem negotia tractauerunt, de quorum auditu & visu hæsitatio esse non debeat. Si ergo iidem clerici idonei sunt ad assertionem causæ illius, nullatenus removeantur: sed sicut aliis literis deliberatum est, inter S. Ioan. & S. Stephani canonicos, lis illa plenius decidatur.

Testis etiam intelligi alter. Domesticæ ad probationem non admittantur, ut pro his videlicet, quorum sunt domesticæ, testimonium ferant. Hi autem (sicut supra de actoribus, dictum est) non pro domesticis, sed pro ea ecclesia, quæ mater est omnium pauperum, testimonium dicant. In conficiendis autem instrumentis secularium negotiorum Presbyteri non vocentur ad testimonium: sed si casu contractus eos interfuisse contigerit, iubente Episcopo testimonium dicant.

C. II. ¶ In conficiendis instrumentis sacerdoti ad testimonium non vocentur. Unde in synodo habita Rome ab Eugenio Papa II. statutum est, c. 13.

Quamquam g sacerdotum testimonium credibilius habeatur, tamen ipsi in secularibus negotiis pro i testimonio, aut conficiendis instrumentis non rogentur: quia eos in talibus rebus esse non convenit. Si autem 2 eventu aliquo casu interfuerint, & aliquid viderint, vel audierint, ubi nullæ idoneæ secularium.

C. I. ¶ Pro rebus transitoriis Episcopos provocatus non litiget.

Item ex concilio Carthaginensi IV. cap. 19. Episcopus nec provocatus pro rebus transitoriis litiget. Quæ ergo generaliter perfecti prohibentur in iudicio contendere, non quod isti non licet stare coram iudice. Hi ita respondendum. Prohibentur perfecti in iudicio stare, captando lucrum, sed non excois damnatum. Vel aliter. Aliud est sua possidere: aliud est communi procuratorem esse. Canonici non possident sua: quia in dubio non sunt ab usus. Vivunt enim rebus ecclesie, non ut sua sita sequantur ad dispensationem sibi crediti. Unde Prosper in lib. de vita contemplativa. [Sacerdos e cui dispensationis cura commissa est,] require in causa eius, à quo pro ingressu monasterii preces exigatur. ¶ Sicut ergo isti non sua possident; ita nec suscipiunt, sed rei ecclesie, quas non procuratorem gerunt. Similiter, quid in iudicio prohibentur contendere, sic intelligendum est. videlicet, ut non sibi stent coram iudice, sed alii. Alii autem coram iudice agunt, & pro sui iudicem interpellasse nonnullos sanctorum legimus. Hi autem non sibi stant, sed pauperibus, quorum necessitates suscipiunt: & ita non prohibentur stare coram iudice. ¶ Aliud vero Evangelii. [Si quis abstulerit tibi tunicam, & c.] non est precipiens, sed exhortans.

C. II. ¶ Peccat qui ultra debitum exigit, non qui sibi debita reposcit.

Unde August. lib. 19. contra Faustum, c. 25. Quod deberit, est benignè dimittitur, non tamen iniquè reperitur. Peccat autem qui exigit ultra debitum: ideoque lex modum figens, penam talionis instituit. Sed tu eo longe es à peccato iniusti exactoris, quo omnino non exis debitum: ideoque bonus magister g ait. Qui te percussit in unam maxillam, præbe ei & alteram; præsertim ne cogamur & ipsi reddere debitum ab eo, qui nullum habet debitum.

In aliquo vetusti exemplaribus capitulum hoc conjunctionem est superius, & consuetum est ex verbis B. Augustini, lib. 19. contra Faustum, c. 25. hinc inde acceptis, & interdum etiam immutatis. Quæ præter negotium illud caput perlegere. Sic & utraque.

a d. Clerici. b Matth. 19. Luc. 18. Marc. 10. c Matth. 5. d 1. Cor. 6. e L. 5. moral. c. 1. ad 3. c. 10b. f Sup. l. q. 2. sacerdos. g L. 5. Manu. 1.

a Polyc. lib. 1. tit. 24. b Cap. 15. c in vulgatis erat. Greg. in epistol. ad Iovinianum. d alie. extraneum. e al. distinctio. f al. criminalibus. g Polyc. l. 4. tit. 31.